

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

МІШЕНІ БЕЗ ЗБРОЇ:

цивільні об'єкти у фокусі агресора

РОСІЯ ЦІЛИТЬ У ЖИТТЯ: ЩОДЕННА ВІЙНА ПРОТИ ЦИВІЛЬНИХ

Харків. 24 липня Росія завдала авіаудару по місту, застосувавши КАБи. По-страждали 42 людини, серед них — двоє немовлят, півторарічна дитина, 10-річна дівчинка та двоє 17-річних підлітків. Руйнувань зазнали десятки багатоквартирних будинків, автомобілів, приватні домогосподарства, об'єкти енергетичної інфраструктури.

Одеса. 25 липня внаслідок масованого ракетного удару росіяни пошкодили й зруйнували сім об'єктів культурної спадщини в історичному центрі міста, внесеному до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Серед них — Воронцовський палац, готель "Лондонський", будівля Міщанської управи та корпус станції Одеса-порт. Омбудсман України Дмитро Лубінець направив офіційний лист до ЮНЕСКО з вимогою дати належну оцінку обстрілу та вжити відповідних заходів.

Біленківка, Запорізька область. 29 липня, вночі, Росія обстріляла виправну колонію №99 — загинули 16 людей, ще понад 50 отримали поранення. Унаслідок удару зруйновані їдальня, два гуртожитки та інші приміщення. Колонія розташована лише за 20 км від лінії фронту. Це черговий військовий злочин проти цивільних.

Київ. 31 липня Росія завдала нічного удару по столиці ракетами та дронами. **Загинула 31 людина, понад 150 — поранені.** Зруйновано під'їзд багатоповерхівки, пошкоджено школу, дитсадок, десятки квартир і автовок. Це — один із найжорстокіших обстрілів Києва за час повномасштабної війни.

Випуск №6, 2025

Унаслідок цього чергового ракетного удару росіяни **пошкодили головну мечеть Духовного управління мусульман України.** Постраждала будівля, де відбувалися молитви та зібрання громади.

Це не перший випадок обстрілу культових споруд — раніше зруйновано мечеті в Бахмуті, Сіверськodonецьку й Костянтинівці. Росія свідомо атакує місця духовного служіння, тим самим намагається стерти не лише життя, а й віру — те, що тримає людей у темні часи.

ПОВЕРТАЄМО УКРАЇНЦІВ З РОСІЙСЬКОЇ НЕВОЛІ

4 липня відбувся черговий обмін військовополоненими за результатами домовленостей, досягнутих у Стамбулі. На Батьківщину повернулися українські воїни ЗСУ, ДПСУ, НГУ, ДССТ. Серед звільнених є представники ТрО, мотопіхотних, механізованих, десантно-штурмових військ, морської піхоти та цивільні.

З російської неволі вдалося визволити Захисників, яких Росія засудила на тривалі терміни ув'язнення.

*Перші кроки Захисників
на рідну землю
після років полону*

23 липня відбувся ще один етап повернення Захисників у межах стамбульських домовленостей — **вдома тяжкопоранені і тяжкохворі оборонці.**

Серед повернутих — воїни ЗСУ, зокрема ТрО, морської піхоти, мотопіхотних і механізованих бригад, НГУ, ДПСУ. Вдалося повернути оборонців Донеччини, зокрема Маріуполя, Сумщини, Харківщини. Також є ті, які потрапили в полон у перші місяці повномасштабного вторгнення.

Ці обміни — результат масштабної роботи державних органів, що входять до складу Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими. Процес триває за дорученням Президента України.

Незмінно під час обмінів на місці перебувала команда Офісу Омбудсма-на, яка моніторить дотримання норм Женевської конвенції про поводжен-ня з військовополоненими, а також бере участь у низці інших процесів.

14 серпня за сприяння Об'єднаних Арабських Еміратів відбулося ще одне повернення: **додому повернулися 84 українці — 51 цивільний та 33 військових.** Серед військових — Захисники з гарнізону Маріуполя, воїни ЗСУ, Військово-Морських сил та Державної прикордонної служби. З російського полону вдалося повернути 10 офіцерів.

Серед повернутих цивільних — політичні в'язні, медики, чоловіки та жінки, яких Росія незаконно утримувала або ж засудила на тривалі терміни — від 10 до 18 років.

Деякі українці перебували в неволі з 2014 року та після 2022-го на ТОТ. Найстаршому звільненому — 74 роки. Загалом усіх громадяни мають загострені захворювання, хвороби та потребують медичної допомоги.

#RussiansATerroristState

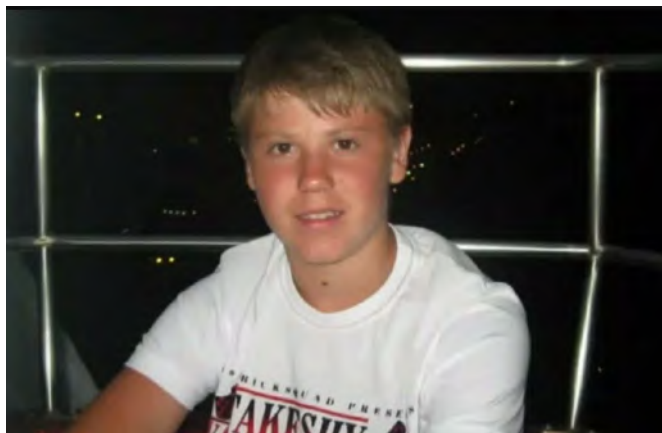

Щодо значної кількості звільнених громадян Офіс Омбудсмана проводив заходи реагування, отримував звернення їхніх рідних. Деякі родичі у день повернення були на особистому прийомі Уповноваженого та зустрічалися з працівниками Офісу.

Богдан Ковальчук – українець, якого окупанти “ДНР” ув'язнили ще у 17 років. Юнак провів у колонії дев'ять років – половину свого життя.

У 2016 році його разом з іншими неповнолітніми звинуватили у нібито “диверсійній діяльності” й у **2018-му засудили до 10 років позбавлення волі**. Єдиною “провиною” Богдана була підтримка України. У 2019 році окупанти запропонували йому помилування в обмін на відмову від обміну та повернення додому. Богдан твердо відмовився, обравши шлях чекати на Україну, навіть ціною багаторічного ув'язнення. **14 серпня 2025 року під час останнього обміну полоненими його звільнили.**

Богдан – єдиний син і внук у родині. Його виховували мама, бабуся та прадід, який зазнав жорстокого побиття від окупантів і помер, так і не дочекавшись повернення правнука з полону.

Ігор Назаренко, Ігор Кір'яненко та Юрій Шаповалов – українські лікарі, яких окупанти засудили до багаторічних термінів ув'язнення. Вони провели у російському полоні понад 7 років.

Ігоря Назаренка, українського лікаря-хірурга з Донецька, утримували з 2017 року, а у 2019-му він отримав 11 років колонії за “шпигунство”. З першого дня незаконного утримання він піддавався психологічним та фізичним тортурам. **Ігоря Кір'яненка**, лікаря та приватного підприємця, бойовики затримали у 2017 році та у 2020-му “засудили” до 12 років за надуманим звинуваченням у “тероризмі”. **Юрія Шаповалова**, лікаря-невропатолога, заарештували у 2018 році, і так званий “суд ДНР” виніс йому 13 років ув'язнення за нібито “шпигунство”.

Ігор Назаренко

Ігор Кір'яненко

Юрій Шаповалов

24 серпня, у День Незалежності України, завдяки наполегливим зусиллям державних органів, що входять до складу Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, в межах стамбульських домовленостей додому повернулися українські Захисники.

Серед звільнених військових — воїни ЗСУ, НГУ, ТРО, ДПСУ. Більша частина з них потрапила у полон ще у 2022 році. Наймолодшому звільненому військовому — 26 років, найстаршому — 62 роки.

#RussiansATerroristState

Також у межах планової роботи з повернення українських громадян за сприяння ОАЕ **додому повертаються 8 цивільних осіб, незаконно позбавлених волі в РФ.**

Серед них є ті, за повернення яких довго боролися: журналісти **Дмитро Хилюк** та **Марк Каліуш**, колишній мер міста Херсона **Володимир Миколаєнко**. Серед повернутих є і парамедик-госпітальєр, волонтер, а також ті, які були незаконно позбавлені волі до повномасштабного вторгнення РФ.

Українці мають хронічні захворювання та хвороби. Наймолодшому звільненому цивільному — 28 років, найстаршому — 65 років.

Колишнього мера міста Херсона Володимира Миколаєнка росіяни незаконно затримали у квітні 2022 року. Володимир обіймав посаду очільника міста Херсона з 2014 по 2020 роки. 65-річний чоловік перебував у незаконному утриманні ворогом понад 3 роки!

Він — цивільний, який відповідно до Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни **не мав бути затриманий**. Але росіяни порушують норми МГП. Саме тому всі цивільні мають бути повернуті додому.

*“Головне, що на волі,
що Херсон тримається,
що Україна тримається!
Ми пишаємося!”*

Дмитро Хилюк — журналіст, якого окупанти незаконно затримали у березні 2022 року на Київщині спільно з його батьком. Тата Дмитра згодом звільнили, журналіст же перебував у російській неволі понад три роки.

Дмитро сильно схуд. Його стан здоров'я суттєво погіршився через болі в серці та абсцес. Попереду на українця чекає реабілітація.

За долю журналіста хвилювалися тисячі українців. Держава працювала над його звільненням довгий час. Тепер Дмитро на Батьківщині!

*Перші миті на волі:
що розвідає журналіст*

КОЖНА ПОВЕРНУТА ДИТИНА — ЦЕ ВРЯТОВАНА ДОЛЯ!

8 липня в межах реалізації затвердженого плану дій Президента України Bring Kids Back UA Офісу Омбудсмана вдалося повернути ще **7 українських дітей з ТОТ**. Вік дітей — від 6 до 17 років.

19 липня за посередництва Держави Катар в Україну вдалося повернути **11 дітей в межах реалізації затвердженого плану дій Президента України Bring Kids Back UA**.

#RussiasATerroristState

Моменти
возз'єднання
дітей з рідними

Повернення після полону і розлуки: возз'єднання мами-військової з донькою. Маму 13-річної дівчинки повернули з ворожого полону у квітні 2023 року. Її дитина спільно з бабусею перебувала на ТОТ Донеччини. Крпіткою роботою вперше від початку повномасштабного вторгнення мама та дитина побачилися.

Вдалося повернути 5 дітей з однієї сім'ї. Батьки дітей були позбавлені батьківських прав, а опікун під час активних бойових дій в їхньому регіоні вивіз неповнолітніх до РФ. Згодом діти вийшли на контакт зі своєю сім'єю в Україні та повідомили, що хочуть повернутися додому. Відтак сім'ю вдалося возз'єднати.

ЗУСТРІЧІ З РОДИНАМИ ОБОРОНЦІВ

В Офісі Омбудсмана **постійно відбуваються зустрічі з родинами військово-службовців**, які зникли безвісти або потрапили в полон.

Рідні мають змогу отримати відповіді на ключові питання: заходи, вжиті для розшуку зниклих безвісти військовослужбовців; взаємодія з міжнародними організаціями, зокрема МКЧХ; питання ідентифікації осіб; формування списків на обмін і пріоритетність окремих категорій; дії держави у випадках зникнення безвісти – захист прав військових та їхніх родин; координація між органами влади.

Омбудсман України Дмитро Лубінець активно проводить зустрічі з родинами військовополонених та зниклих безвісти в регіонах. Цього разу – у Новояворівську на Львівщині.

ПРАВА НЕЗАКОННО ЗАТРИМАНИХ ЦИВІЛЬНИХ МАЮТЬ БУТИ ЗАХИЩЕНІ!

Під час позачергового засідання Робочої групи обговорили нормативне регулювання **реалізації прав незаконно затриманих цивільних** та механізми інформування звільнених про доступ до правової, соціальної, медичної, психологічної та іншої допомоги.

Участь взяли всі дотичні органи. Офіс Омбудсмана продовжує координувати міжвідомчі зусилля для забезпечення повного доступу звільнених цивільних до гарантованих прав і державної підтримки.

Юрій Ковбаса

Представник Уповноваженого з прав людини в системі органів сектору безпеки й оборони
kovbasa@ombudsman.gov.ua

ЗУСТРІЧ ІЗ ГЕНЕРАЛОМ КЕЛЛОГОМ: УВАГА ДО ПОВЕРНЕННЯ ДІТЕЙ

У Центрі захисту прав дитини відбулася зустріч з американською делегацією на чолі з генералом Кітом Келлогом — спеціальним представником Президента США з питань України.

#RussiansATerroristState

Участь у зустрічі взяли Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець, Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, Радниця — уповноважена Президента з прав дитини та дитячої реабілітації Дар'я Герасимчук, співголова міжнародної експертної групи Bring Kids Back UA Леді Гелена Кеннеді.

Під час розмови представили докази масштабних порушень прав дитини та цивільного населення внаслідок агресії РФ — зокрема, факти примусової депортації українських та незаконного утримання Росією цивільних громадян України. Серед них — журналісти, правозахисники, релігійні діячі, поліцейські та навіть представники міжнародних організацій.

Україна закликала американську сторону сприяти звільненню цивільних заручників та поверненню депортованих дітей. Сторони підтвердили важливість продовження співпраці в цих питаннях.

Оксана Червякова

Представник Уповноваженого
з прав дитини

chervyakova@ombudsman.gov.ua

ПОДАННЯ ЗАЯВ ДО МІЖНАРОДНОГО РЕЄСТРУ ЗБИТКІВ ДЛЯ УКРАЇНИ – КРОК ДО СПРАВЕДЛИВОСТІ

Офіс Омбудсмана України спільно з Реєстром збитків для України (RD4U) провів **діалоговий захід** для підвищення обізнаності щодо подання заяв та посилення співпраці задля інформування постраждалих громадян.

До заходу долучилися **близько 300 учасників**, серед яких представники Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України, громадських та міжнародних організацій. Учасники обговорили шляхи, щоб якомога більше потерпілих мали доступ до інформації про процедуру подання заяв до RD4U.

РОСІЯ ПОЗБАВЛЯЄ ЛЮДЕЙ НА ТОТ УКРАЇНИ БАЗОВИХ БЛАГ!

Росія, як держава-окупант, зобов'язана забезпечувати цивільне населення засобами існування за IV Женевською конвенцією. Натомість на тимчасово окупованих територіях створює умови, що загрожують життю та здоров'ю людей.

В окупованому Донецьку з 2022 року вода подається за графіком: спочатку раз на дві доби, а з липня 2025 — раз на три. Часто вона брудна, але визначається як питна, тоді як чисту воду спрямовують на промисловість. Подібна ситуація — на всіх окупованих територіях!

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець наголошує: **використання базових благ як засобу тиску є негуманним поведінням, забороненим міжнародним правом.** Всі зафіксовані порушення передаються до ООН, ОБСЄ та Міжнародного кримінального суду.

Випуск №6, 2025

УКРАЇНЦІ ЗА КОРДОНОМ – НЕВІДДІЛЬНА ЧАСТИНА НАШОЇ НАЦІЇ

В Офісі Омбудсмана відбулася **міжнародна зустріч “Світове українство: виклики і можливості взаємодії з державою”** за участі представників влади, діаспори з понад 30 країн, громадських і міжнародних організацій.

Офіс Омбудсмана вже запропонував конкретні кроки для повернення своїх громадян з-за кордону у звіт **“Вимушене переміщення за кордон”**, підготовленому спільно з Радою Європи. Документ містить рекомендації Уряду щодо реінтеграції громадян.

Ольга Алтуніна

Представник Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України
altuninaom@ombudsman.gov.ua

ЗАХИСТ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК АВАРІЇ НА ЧАЕС

18 липня відбулося виїзне засідання Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав громадян, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Головна тема обговорення — **медичне забезпечення постраждалих громадян**.

Уповноважений повідомив про численні звернення громадян про порушення їхнього права на безоплатне отримання ліків та певних медичних послуг.

У Конституції України зазначено, що подолання наслідків Чорнобильської катастрофи табереження генофонду українського народу є обов'язком держави. Тож увага до цієї проблеми з боку влади має бути послідовною», — підкреслив Омбудсман України Дмитро Лубінець.

Він передав свої рекомендації учасникам засідання та закликав ініціювати зустріч за участі Прем'єр-міністерки і профільних міністерств.

ПОНОВИЛИ ПРАВА ГРОМАДЯН на безпечне довкілля та атмосферне повітря

Офіс Омбудсмана забезпечив поновлення прав жителів двох регіонів на безпечне для життя і здоров'я довкілля та атмосферне повітря.

У селі Лоска Чернігівської області за зверненням громадянина провели перевірку місцевого підприємства з виробництва деревного вугілля. За сприяння Омбудсмана виявили перевищення допустимих викидів та інші порушення природоохоронного законодавства. Після невиконання пропису — Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської ОДА зупинив дію дозволу на викиди забруднюючих речовин.

У Тетерівській територіальній громаді Житомирської області за ініціативи Уповноваженого перевірено інформацію про масштабне стихійне сміттєзвалище біля села Дениші. Після реагування та виконання рекомендацій Офісу Омбудсмана звалище ліквідували.

Олена Колобродова

Представник Уповноваженого
з соціальних та економічних прав
kolobrodova@ombudsman.gov.ua

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОФІСУ ОМБУДСМАНА

Омбудсман України Дмитро Лубінець активно підтримує міжнародну діяльність — налагоджує співпрацю з іноземними партнерами, міжнародними організаціями, бере участь в ініціативах, спрямованих на захист прав людини. Відбулася низка важливих зустрічей та подій:

■ Омбудсман виступив на **Конференції з відновлення України (Ukraine Recovery Conference 2025) у Римі** під час панельної дискусії “Залучення, повернення і реінтеграція українців”. **Повернення громадян потребує міжнародної координації, безпекових рішень і політичної волі.** Також Омбудсман провів низку двосторонніх зустрічей.

■ Уповноважений взяв участь у зустрічі високого рівня, присвяченій **презентації Програми підтримки ОБСЄ для України.** Закликав до продовження співпраці, впровадженню спільних проєктів, а також консолідації зусиль задля реінтеграції дітей, цивільних та військових.

■ **Дмитро Лубінець зустрівся із П'єром Фасціно** — віцепрезидентом Комітету з питань оборони Палати депутатів Італії та доповідачем Комітету ПАРЄ з політичних питань і демократії. Він закликав до посилення санкційного й дипломатичного тиску на Росію.

Випуск №6, 2025

ПРАВА ЛЮДИНИ — ОСНОВА МІЖНАРОДНОГО ДІАЛОГУ УКРАЇНИ!

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець долучився до **щорічної Наради керівників закордонних дипломатичних установ** України та виступив на окремій пленарній сесії за участі близько 80 Надзвичайних і Повноважних Послів.

Уповноважений закликав дипломатів посилити співпрацю з Офісом Омбудсмана задля захисту прав українських громадян, зменшення впливу РФ на міжнародній арені та просування цінностей прав людини як пріоритету глобального порядку денного.

Михайло Спасов

Представник Уповноваженого з міжнародного співробітництва та європейської інтеграції
spasov@ombudsman.gov.ua

ЗАХИСТ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ЯК ОСНОВА ІНКЛЮЗИВНОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

У Римі Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець взяв участь в обговоренні **ролі ромської спільноти та національних меншин у післявоєнному відновленні України.**

У центрі обговорення – **справедлива, інклюзивна відбудова, яка не залишає осторонь жодну спільноту.** Особливу увагу приділено ромській спільноті як одній із найбільш вразливих груп у контексті війни.

У Спеціальній доповіді Омбудсман про порушення прав національних меншин в умовах війни окремий розділ присвячено ромській спільноті. Документ містить 75 рекомендацій, з яких 9 – безпосередньо щодо ромів.

БОРОТЬБА З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ ПОТРЕБУЄ КОНСОЛІДАЦІЇ ВСІХ ЗУСИЛЬ!

Офіс Омбудсмана спільно з Міжнародним благодійним фондом “Карітас України” провели засідання діалог-платформи **“Торгівля людьми: життя крихке, але ми поруч”**. Захід об’єднав понад 500 учасників та спікерів.

■ В Україні за перше півріччя 2025 року **статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, отримали 112 наших громадян.** З них – 88 чоловіків, 17 жінок та 7 дітей.

■ З початку повномасштабного вторгнення до **Офісу Омбудсмана надійшло майже 100 звернень щодо порушень прав постраждалих.**

Інформаційна брошура про поняття торгівлі людьми, його прояви та допомогу, яку може отримати постраждала особа

Книга історій українців, які стали жертвами торгівлі людьми “Крихке життя”

Торгівля людьми залишається складним прихованим злочином. Лише системна взаємодія дозволяє гарантувати допомогу постраждалим та притягнення винних до відповідальності.

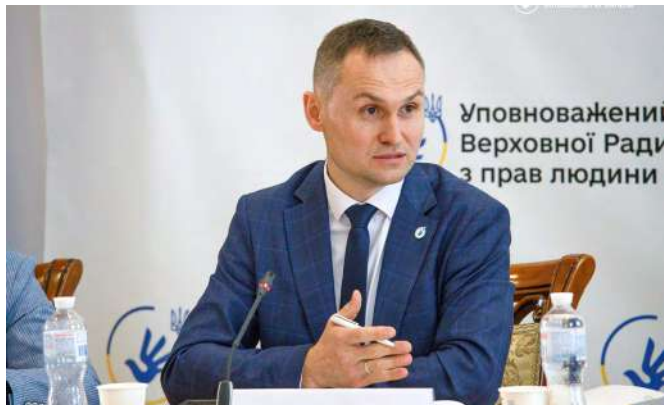

Олександр Осіпов

Представник Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів
osipov@ombudsman.gov.ua

ПІЛОТНІ ПРОЄКТИ У СФЕРІ МОНІТОРИНГУ ПРАВ ЛЮДИНИ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

Проєкт “Систематичний моніторинг дотримання прав людини в Київському слідчому ізоляторі” дозволив спробувати нові інструменти моніторингу, виявити системні порушення та надати рекомендації для їх усунення. Напрацювання планується поширити на інші СІЗО.

У межах другого пілоту “Регіональні групи національного превентивного механізму” з повторними візитами таких груп НПМ до закладів соціальної сфери — **зафіксовано позитивні зміни**: адміністрації реагували на рекомендації, усували недоліки, покращували умови утримання та якість соціальних послуг.

ОФІС ОМБУДСМАНА ВИКРИВ ПРИХОВУВАННЯ СМЕРТІ У КИЇВСЬКОМУ СІЗО

Працівники Офісу Омбудсмана під час вивчення обставин смерті людини в Київському СІЗО та відповідних документів **виявили факти приховування справжніх причин загибелі**.

Ув'язнений отримав смертельні тілесні ушкодження, але у першочергових документах слідчого ізолятора було **вказано “травмування з необережності”**. Команда Офісу вияснила — на момент інциденту співробітники СІЗО ймовірно знали справжні обставини смерті, але не повідомили відповідні органи. Крім того, працівники Шевченківського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у м. Києві, які прибули на місце, **ймовірно перадали недостовірні дані, що завадило належному розслідуванню**.

Дмитро Лубінець наголосив, що такі дії можна розцінювати як спробу знищити докази та дискредитувати правосуддя. За повідомленням Представника Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи Віталія Нікуліна, відкрито кримінальне провадження ДБР за фактом можливого приховування тяжкого або особливо тяжкого злочину.

Віталій Нікулін

Представник Уповноваженого
з прав людини в місцях несвободи
nikulina@ombudsman.gov.ua

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ: МІЖНАРОДНА ВЗАЄМОДІЯ

Представниця Уповноваженого з інформаційних прав Юлія Деркаченко за підтримки проєкту EU4DigitalUA взяла участь у двох ключових міжнародних заходах, присвячених праву на доступ до інформації та захисту персональних даних.

■ У Берліні відбулася **16-та Міжнародна конференція інформаційних уповноважених (ICIC)**, що об'єднала понад 50 делегацій з різних країн. Учасники обговорили правові аспекти свободи інформації. За підсумками **ухвалено Берлінську декларацію та створено Європейську мережу прозорості (ENTRI)**.

■ У Кракові пройшла **23-тя зустріч органів захисту персональних даних Центральної та Східної Європи (CEEDPA)**. Юлія Деркаченко представила стан реформ у сфері захисту персональних даних в Україні, ключові рекомендації Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: можливості та ризики для прав людини

Штучний інтелект активно впроваджується в Україні, зокрема у межах євроінтеграції. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець наголошує: окрім нових можливостей, ця сфера несе і серйозні ризики для дотримання прав людини.

Офіс Омбудсмана працює над безпечним використанням ШІ: з 2023 року команда роз'яснює виклики та можливості технологій у публічному секторі, популяризує етичне й прозоре їхнє застосування, впроваджує міжнародні стандарти захисту прав у цифровому середовищі.

Серед ключових кроків — **посібник “Права людини в епоху штучного інтелекту”**, конференції та навчання за участі влади, правозахисників і експертів, а також участь у міжнародних дискусіях у межах Європейської мережі національних правозахисних установ (ENNHRI) та співпраця з Радою Європи.

Юлія Деркаченко

Представник Уповноваженого з інформаційних прав
derkachenko@ombudsman.gov.ua

ОМБУДСМАН ПРИВІТАВ НОВОГО СУДДЮ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець привітав Олександра Водяннікова з нагоди складення присяги судді Конституційного Суду України.

Омбудсман зазначив, що ця подія має важливе значення для держави, адже **забезпечує необхідний кворум у складі Конституційного Суду для здійснення конституційного провадження**. Це сприятиме стабільності правової системи, зміцненню демократичних інститутів і захисту конституційних прав громадян.

Конституційний Суд відіграє важливу ролі у забезпеченні верховенства Конституції та збалансуванні системи державної влади. В умовах воєнного стану та євроінтеграційних процесів Омбудсман України закликає дорадчу групу експертів і всіх суб'єктів призначення суддів **докласти максимум зусиль для якнайшвидшого заповнення решти вакантних посад**.

ЄСПЛ ВИЗНАВ СИСТЕМНІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

Велика Палата Європейського суду з прав людини ухвалила рішення у міждержавній справі “**Україна та Нідерланди проти Росії**”, задовольнивши майже всі скарги України. **Документ фіксує системні та масові порушення прав людини з боку РФ на тимчасово окупованих територіях з 2014 року та під час повномасштабної агресії**, у тому числі злочини щодо дітей, цивільних і військовополонених.

Омбудсман України Дмитро Лубінець долучився до формування доказової бази у справі, зокрема передав до ЄСПЛ матеріали, які підтверджують порушення РФ міжнародного гуманітарного права. Частина публічних заяв Омбудсмана використано у тексті рішення. Окремий блок документа присвячений незаконному вивезенню та індоктринації українських дітей, нав'язуванню їм громадянства РФ та знищенню української мови.

★ Андрій Овсієнко

Представник Уповноваженого в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України

ovsienko@ombudsman.gov.ua

■ ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЯ ДО ТРИРІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТІ УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

До триріччя діяльності на посаді Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець провів пресконференцію **“Сміливі змінюють світ”**.

У заході взяли участь близько **40 представників українських медіа**, зокрема й з прикордонних громад.

Під час конференції Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець порушив питання усіх дев'яти напрямків роботи Офісу. Серед ключових тез:

- **щодо повернення депортованих і примусово переміщених дітей:** частіше повертаються діти з тимчасово окупованих територій. Як правило, вони повертаються одразу з батьками або з рідними.
- **щодо повернення дітей із території РФ:** це надзвичайно важка і складна процедура. Російська сторона часто блокує цей процес, адже розуміє, що кожна повернута дитина може дати свідчення про те, що з нею відбувалося, які методи впливу застосовувалися. Це своєю чергою може бути використане у судових інстанціях або під час розслідування злочинів, скоєних представниками РФ.
- **щодо повернення незаконно утримуваних цивільних:** основна складність полягає у позиції РФ, яка ігнорує те, що Україна не проводить обмін цивільних, бо це не передбачено нормами МГП. У Росії перебуває приблизно 16 тисяч незаконно затриманих цивільних громадян України. Україні вдалося верифікувати лише близько 1 800 осіб, місцеперебування решти невідоме.

■ **щодо повернення військовополонених:**

є категорія військовополонених, повернення яких РФ намагається максимально заблокувати. Їх засуджують, піддають тортурам і намагаються вивозити якомога далі від України. Окрім цього, Росія запустила спеціальну інформаційну кампанію з дискредитації керівництва України та держави в цілому. Нібито Україна відмовляється від повернення своїх Героїв — не лише від обмінів, а й від отримання тіл, від верифікації осіб, зниклих безвісти. Це все масштабна кампанія спрямована на дискредитацію нашої держави.

■ **щодо страти військовополонених:** це абсолютно не залежить від військового звання. Наразі відомо про 268 страчених українських військовополонених.

■ **щодо роботи Офісу Омбудсмена в регіонах:** найперший офіс, який було пошкоджено, — це Вінниця. Потім постраждав офіс у Херсоні, а в Сумах наше Представництво було повністю зруйновано російською ракетою. Наразі ми плануємо відкрити в Сумах новий офіс.

Загалом під час конференції Уповноважений охопив низку напрямків роботи. **Більше про результати трьох років діяльності Офісу Омбудсмена України ви можете прочитати в інформаційній брошурі “Сміливі змінюють світ”.**

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ОМБУДСМАН УКРАЇНИ ПОСИЛЮЄ СВОЮ ПРИСУТНІСТЬ У РЕГІОНАХ!

14 липня на Волині відкрили третій в Україні регіональний Центр захисту прав дитини. Це стало можливим завдяки допомозі наших надійних партнерів – ЮНІСЕФ, Уряду Королівства Норвегії та Агенції ООН у справах біженців.

На відкритті Центру були присутні Посол Королівства Норвегія в Україні **Хелене Санд Андресен**, Голова Представництва ЮНІСЕФ в Україні **Мунір Мамедзаде**, керівництво міста й області, представники державних органів, правоохоронців і громадськість.

Центр створений для захисту прав дітей, які пережили війну, депортацію, втрату батьків або опинилися у складних життєвих обставинах. Тут облаштовано умови для проведення опитування дітей за моделлю “Барнахус”.

ЗАХИСТ ПРАВ ВЕТЕРАНІВ – ОBOB’ЯЗОК ДЕРЖАВИ

Омбудсман України Дмитро Лубінець здійснив робочі візити до Львівської та Волинської областей з метою моніторингу дотримання прав військовослужбовців і цивільних, які проходять реабілітацію.

У Львівській області Уповноважений відвідав **Львівський обласний госпіталь ветеранів війн та репресованих ім. Юрія Липи** та **центр протезування і реабілітації Superhumans Center**. У Волинській – **Ветеранський простір “Твій шлях додому”** та **“Advance Centre”** – медичний центр реабілітації учасників бойових дій.

У кожному з закладів Омбудсман поспілкувався з пацієнтами, перевіряв умови перебування та нагадав про права, які гарантує держава. Висловив вдячність колективам за віддану роботу та підтримку Захисників і Захисниць України.

■ ЛЮДИ – ЦЕ НАЙЦІННІШЕ!

Росія систематично порушує права людини в Україні!

6 030

осіб, звільнених
з російського
полону

з них
→

364

цивільних

≈ 70 000

осіб, зниклих безвісти
за особливих обставин

*За інформацією Уповноваженого з питань осіб,
зниклих безвісти за особливих обставин 1 травня 2025 року

13 883

вбитих
мирних жителів

35 548

поранених
мирних жителів

*За інформацією Моніторингової місії ООН
з прав людини в Україні

648

загиблих дітей

2 133

поранених дітей

2 195

зниклих дітей

*За даними інформаційної платформи «Діти Війни»

1 581

дітей Україна повернула
(в тому числі з ТОТ)

**4.6
млн**

осіб
стали ВПО

**6.5
млн**

осіб отримали
прихисток за кордоном

Випуск №6, 2025

■ ОБСТРИЛИ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

РФ руйнує житлові будинки, заклади освіти та медицини!

4 139

зруйнованих
і пошкоджених
закладів освіти

з них
→

1 313

зруйнованих
і пошкоджених
дитсадків

*За даними сайту saveschools.in.ua

2 384

зруйнованих
і пошкоджених
об'єктів закладів
охорони здоров'я

з них
→

428

лікарні

352

амбулаторії

645

зруйнованих
релігійних
споруд

2 359

зруйнованих
об'єктів
культури

≈ 250 000

зруйнованих або
пошкоджених будинків

≈ 139 тисяч кв. км

території України вважаються
потенційно замінованими

*Дані станом на кінець
серпня 2025 року

Омбудсман України Ombudsman of Ukraine

2025 рік має стати роком справедливості для України і всього вільного світу, роком притягнення Російської Федерації до відповідальності за війнні злочини. Ми ретельно документуємо кожне порушення, аби винні були покарані.

Мир для України має бути справедливим.

#StandWithUkraine

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

**Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини**

✉ lubinets@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини: **0 800 50 17 20**
електронна пошта: **hotline@ombudsman.gov.ua**

